

KOMUNIKAT PRASOWY nr 182/22

Luksemburg, 10 listopada 2022 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-163/21 | PACCAR i in.

Ujawnienie „istotnych dowodów” w rozumieniu prawa Unii, obejmuje dokumenty, które strona jest zmuszona stworzyć w drodze zebrania i sklasyfikowania informacji, wiedzy lub danych znajdujących się w jej posiadaniu

W oparciu o zasadę proporcjonalności sądy krajowe muszą jednak brać pod uwagę adekwatny charakter obciążenia pracą oraz koszt, jakie może spowodować sporządzenie dokumentów

Dyrektywa 2014/104¹ służy ułatwieniu wdrażania w sferze prywatnoprawnej reguł konkurencji Unii w szczególności za pośrednictwem zasad dotyczących ujawniania dowodów przed sądami krajowymi w ramach sporów w przedmiocie naprawienia szkody poniesionej z powodu zachowań niezgodnych z prawem konkurencji Unii.

19 lipca 2016 r. Komisja stwierdziła², że piętnastu międzynarodowych producentów samochodów ciężarowych uczestniczyło w naruszeniu prawa konkurencji, dokonując w okresie od stycznia 1997 r. do stycznia 2011 r. uzgodnień dotyczących ustalania i podnoszenia cen.

Osoby, które nabyły samochody ciężarowe będące przedmiotem tej decyzji wystąpiły z wnioskiem do sądu gospodarczego nr 7 w Barcelonie o udostępnienie dowodów znajdujących się w posiadaniu producentów w celu umożliwienia oszacowania sztucznego podwyższenia cen, w szczególności dokonując porównania cen zalecanych przed okresem istnienia kartelu, podczas tego okresu i po nim.

Producenci samochodów ciężarowych podnosili, że ujawnienie dowodów wykraczałoby poza zwykłe poszukiwanie i wyselekcjonowanie już istniejących dokumentów lub zwykłe udostępnienie odnośnych danych. W ich opinii chodziło o zebranie w nowym dokumencie, na nośniku cyfrowym lub innym nośniku, informacji, wiedzy lub danych znajdujących się w posiadaniu strony, do której skierowano wniosek o ujawnienie dowodów, co wiązałby się dla nich z nadmiernym obciążeniem i jest w szczególności sprzeczne z zasadą proporcjonalności.

W tym kontekście sąd gospodarczy nr 7 w Barcelonie zwrócił się do Trybunału z pytaniem czy, zgodnie z dyrektywą 2014/104³, ujawnienie istotnych dowodów znajdujących się w posiadaniu strony pozwanej lub osoby trzeciej odnosi się wyłącznie do istniejących już dokumentów znajdujących się w ich posiadaniu, czy też obejmuje również dokumenty, które strona, do której skierowany został wniosek o udzielenie informacji, musi stworzyć ex novo

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/104/UE z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie niektórych przepisów regulujących dochodzenie roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia prawa konkurencji państw członkowskich i Unii Europejskiej, objęte przepisami prawa krajowego (Dz.U. 2014, L 349, s. 1).

² Decyzja Komisji C (2016) 4673 z dnia 19 lipca 2016 r. dotycząca postępowania przewidzianego w art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz art. 53 Porozumienia EOG (Dz.U. 2017, C 108, s. 6).

³ W jej art. 5 ust. 1 akapit pierwszy.

poprzez zebranie lub sklasyfikowanie informacji, wiedzy lub danych będących w jej posiadaniu.

W dzisiejszym wyroku Trybunał orzekł, że ujawnienie „istotnych dowodów” **odnosi się również** do dowodów, które strona, do której skierowano wniosek o ujawnienie dowodów, **powinna stworzyć ex novo**, zbierając lub klasyfikując posiadane informacje, wiedzę lub dane, **z zastrzeżeniem** ścisłego przestrzegania obowiązku sądów krajowych rozpoznających sprawę do **ograniczenia ujawniania dowodów do tego, co jest istotne, proporcjonalne i konieczne**, z uwzględnieniem **uzasadnionych interesów i praw podstawowych** tej strony.

Trybunał dokonał wykładni normy będącej przedmiotem postępowania. Przede wszystkim pojęcie „istotnych dowodów” zawarte we wspomnianej dyrektywie odnosi się do „środków dowodowych wszelkiego rodzaju dopuszczalnych przed sądem krajowym, do którego wpłynęło powództwo, w szczególności dokumentów i wszelkich innych przedmiotów zawierających informacji – bez względu na rodzaj nośnika, na którym informacje te są przechowywane”. Wynika stąd, że przedmiotowe dowody **niekoniecznie odpowiadają istniejącym już „dokumentom”**.

Następnie prawodawca Unii, odwołując się do dowodów „[znajdujących się w [...]] posiadaniu” pozwanego lub osoby trzeciej, ograniczył się do stwierdzenia faktycznego, a mianowicie do stwierdzenia asymetrii informacji między pozwanym i osobami trzecimi z jednej strony a występującym z wnioskiem z drugiej strony. Biorąc pod uwagę niewielką liczbę dowodów, którymi z reguły dysponuje wspomniany powód w chwili wniesienia skargi o odszkodowanie, wymaga się od niego jedynie wystarczających racjonalnie dostępnych dowodów.

Trybunał zauważył, że prawodawca Unii, przyjmując dyrektywę 2014/104, wyszedł z założenia, że walka z antykonkurencyjnymi zachowaniami podejmowana z inicjatywy sfery publicznej, czyli Komisji i krajowych organów ochrony konkurencji, nie była wystarczająca do zapewnienia pełnego poszanowania prawa konkurencji, i że należało **ułatwić** sferze prywatnej przyczynienie się do realizacji tego celu.

Trybunał uściślił, że było konieczne wprowadzenie w życie narzędzi pozwalających zaradzić asymetrii informacji między stronami sporu, ponieważ z definicji sprawca naruszenia wie, co uczynił, i co zostało mu w danym przypadku zarzucone oraz zna dowody, które mogły posłużyć do wykazania jego udziału w antykonkurencyjnym zachowaniu, podczas gdy podmiot poszkodowany w wyniku tego zachowania nie dysponuje takimi dowodami.

W tym względzie fakt, iż powód otrzymał jedynie istniejące wcześniej nieopracowane dokumenty, prawdopodobnie w dużej ilości, odpowiada jedynie częściowo jego żądaniu. Co więcej, wykluczenie możliwości żądania ujawnienia dokumentów sporządzenia ex novo, prowadziłoby do stworzenia przeszkód utrudniających wprowadzenie w życie reguł konkurencji Unii przez sferę prywatną, co byłoby sprzeczne z przypomnianym wyżej celem dyrektywy.

Wreszcie Trybunał dodał, że prawodawca Unii ustanowił mechanizm wyważania wchodzących w grę interesów pod ścisłą kontrolą sądów krajowych rozpatrujących sprawę. **Do sądów tych należy ocena, czy wniosek o ujawnienie dowodów stworzonych ex novo na podstawie istniejących wcześniej dowodów znajdujących się w posiadaniu pozwanego lub osoby trzeciej przy uwzględnieniu na przykład jego nadmiernego lub zbyt ogólnego charakteru, nie nakłada nieproporcjonalnego ciężaru na stronę pozwaną lub zainteresowaną osobę trzecią**, niezależnie od tego, czy chodzi o koszt lub nakład pracy, jaki wiązałby się z tym wnioskiem.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Pozostańmy w kontakcie!

